

Hledám kvalitní atlas pro oddíl

Atlasům a určovacím příručkám se ve zkratce věnoval již článek [Určovací příručky vhodné pro skautskou praxi](#) - časopis Skauting únor 2018, strana 30.

Podrobnější materiály pro určování...

... ROSTLIN

- **Caspari, Schauer: Svět rostlin (2010)**
 - + Rychlé hledání v terénu podle barvy květů, dobrý výběr zástupců Evropské flóry, velice dobré ilustrace.
 - V současnosti rozebráno.
- **Dietmar, Golte-Bechtle: Co tu kvete? (2007), Spohnová et al.: Co tu kvete? (2016)**
 - + Rychlé hledání podle barvy květů a stanoviště
 - menší výběr druhů než u "Svět rostlin", zejména ve starém vydání (2007). Z hlediska kvality ilustrací je o něco lepší nové vydání (2016)
- **Golte-Bechtle, Spohn: Co tu kvete? (2010)**

Aby toho nebylo málo, existuje ještě třetí publikace se stejným názvem z dílny stejného kolektivu autorů jako dvě výše zmiňované.

 - Rozměry (cca A4) nejsou příliš praktické pro práci v terénu, hodí se spíš na takové to domácí listování.
- **Miloš Deyl, Květoslav Hísek: Naše květiny (2001)**
 - + Již tradiční atlas našich rostlin s krásnými ilustracemi Květoslava Híska. Vhodné spíše k pokoukání a naučení se našich rostlin, než k určování v terénu
 - Minimum doplňujících informací, nejedná se o určovací klíč.
- **Lubomír Hrouda, Anna Skoumalová: Rostliny naší přírody (2018)**
 - + Rozsáhlejší verze 'Našich květin'. Velmi pěkné ilustrace
 - Velký formát není příliš vhodný do terénu, logicky vyšší cena, méně faktických údajů
- **[Portál české flóry](#)**
 - + Pokud máte data nazbyt, můžete se v terénu pokusit určit rostlinu pomocí "vylučovací metody", kdy se přidáváním znaků, které jste schopni rozeznat zužuje množina druhů, pro které dané kombinace znaků platí

Jednoduché materiály pro práci v terénu

Organizace Rezekvítek z.s. v minulosti vydala řadu jednoduchých určovacích materiálů ve formě skládacích leporel, které také můžeme do jisté míry doporučit (uvědomme si, že spíš než určovací atlas jde o školní pomůcku pro jakous takous orientaci. Nicméně to při práci s VaS a S,S často stačí.)

Jde např. o: Naše nejhojnější trávy, Mechorosty, Atlas pupenů. [K nakouknutí zde.](#)

... BEZOBRATLÝCH

- **Reichholf-Riehm: Hmyz a pavoukovci (1997)**
 - + Pro začátečníka celkem dobrý výběr zástupců z různých skupin suchozemských bezobratlých, poměrně dobré fotografie, v antikvariátech lze sehnat celkem levně. Karla Petřvalská, Pavla Dvorská: Klíč k určování bezobratlých vodních živočichů (2010)
 - + Skládací leporelo s jednoduchým klíčem a základními informacemi. Vhodné pro práci v terénu. Lehké a skladné. Příznivá cena
- **Steve Tilling et al.: Klíč k určování půdních bezobratlých (2017)**
 - + Skládací leporelo s jednoduchým klíčem a základními informacemi. Vhodné pro práci v terénu. Lehké a skladné. Příznivá cena.
 - Karel Hůrka: Brouci České a Slovenské republiky (2005)
 - + Podle barevných tabulí s profesionálními fotkami poznáte velkou část našich brouků přímo v terénu.
 - Pro běžného člověka vysoká cena (cca 1000 korun).
- **Jan Macek et al.: Denní motýli - Motýli a housenky střední Evropy IV (2015)**
 - + Velice zdařilý atlas, podle kterého bezpečně určíte drtivou většinu běžných motýlů a dozvíte se také o jejich životě a ekologii.
 - V současné době těžko k sehnání, snad se v brzké době dočkáme dotisku.
- **Dolný, Bárta, Harabiš: Vážky České republiky (2016)**
 - + Velice zdařilý atlas, podle kterého bezpečně určíte všechny naše vážky a dozvíte se také o jejich životě a ekologii. Otázkou je, jak často potkáte vážku, která bude klidně čekat, zatímco ji hledáte v atlase :-)

Doporučená literatura do terénu - Atlasy pavoukovců a dalších bezobratlých

Co se týče ostatních skupin bezobratlých (prvoků, žahavců, hlístů, ploštěnců, měkkýšů, členovců, bezobratlých strunatců), tak s těmi nejspíš tak často pracovat nebudete. Za zmínku však jistě stojí zejména pavoukovci a měkkýši.

- **Kůrka, Řezáč, Macek, Dolanský: Pavouci České republiky (2015)**
 - Pavouci jsou obrovská skupina bezobratlých, docela náročná na určování do druhů. Výše uvedený atlas Vám pomůže do jejich světa alespoň částečně proniknout.
 - + Dobrý přehled druhů, zajímavé informace o ekologii a způsobu života.
 - Naplno využijí spíše pokročilí biologové
- **Horsák, Juříčková, Picka: Měkkýši České a Slovenské republiky (2012)**
 - + Asi nejucelenější monografie týkající se měkkýšů, která u nás kdy vyšla.
 - Běžný uživatel nejspíše nepotřebuje určovat všech 247 druhů našich měkkýšů. Odborný charakter publikace a velké množství práce, která za ní stojí, odráží i poměrně vysoká cena.
 - Zde ji uvádíme spíše pro doplnění. Mnozí z vedoucích oddílů jsou studenty vysokých škol a v knihovně mohou nezávazně listovat a vyhledávat zajímavé informace.

... OBRATLOVCŮ

Doporučená literatura do terénu - Atlasy ptáků

- **Dungel, Hudec: Atlas ptáků České a slovenské republiky (2011)**
 - + Dobré zpracování, praktický výběr druhů, příznivá cena

- **Černý, Drchal: Ptáci (1980, 1990, 2004)**
+ Lze doporučit podobně jako předchozí publikaci. U nás se dočkala již osmého vydání. Díky tomu lze levně sehnat starší verze v antikvariátech.
- **Svensson: Ptáci Evropy, severní Afriky a Blízkého východu (2016)**
+ Výborná, obsáhlá kniha, která ale, jak název napovídá, cílí spíše na odbornou veřejnost.

Doporučená literatura do terénu - Atlasy obojživelníků, plazů, savců, ryb

Obecně diverzita obojživelníků a plazů není ve střední Evropě příliš vysoká, naše druhy lze snadno nakoukat podle fotografií na internetu. Proto ani zde neuvádíme příliš publikací k dané oblasti. Co se týče savců, tak běžné druhy buď poznáte na první pohled, nebo nebudete (vzhledem k jejich plachosti) moci dlouho prohlížet. Podobně tak nejspíš nepřijdete často do kontaktu s rybami. Co však stojí za zmínku:

- **Ivan Zwach: Obojživelníci a plazi České republiky (2013)**
+ V současnosti asi nejucelenější publikace týkající se naší batracho- a herpetofauny. Velmi dobré ilustrace a fotografie.
- **Barbora Pešková: Klíč k určování obojživelníků (2010)**
+ Skládací leporelo od sdružení Tereza k určování obojživelníků v terénu. Lehké, skladné, příznivá cena.
- Nepříliš kvalitní ilustrace, v současnosti těžko k sehnání

... HUB

- **Holec, Beran: Přehled hub střední Evropy (2012)**
Pokud hledáme opravdu kvalitní publikaci, lze doporučit atlas, který vyšel v nakl. Academia. Poslouží jak odborným mykologům, tak i běžným uživatelům, které zajímají houby jako takové (nejen hřib smrkový a muchomůrka červená:))
+ Oproti jiným publikacím sice lehce vyšší cena, ale mnohem lepší poměr „cena/výkon“
- [Aplikace Na houby](#)
+ Aplikace na chytrý telefon, se kterou se můžete pokusit určit nalezenou houbu přímo v terénu.
Spíše než jako „pokédex“ ji využijete k procházení obrázků a informací.

... NEŽIVÉ PŘÍRODY

- **Martin Rees: Vesmír (2006, 2015)**
+ Výpravná encyklopedie vesmíru se vším všudy.
- Vzhledem k rozměrům se nejedná o knihu do terénu, vyšší cena, momentálně vyprodáno
- **Hermann: Hvězdy (1997)**
Hvězdářských publikací je na trhu celá řada. Těžko lze nějakou konkrétní doporučit, těžko lze při výběru šlápnout vedle. Jmenujme tedy alespoň tuto klasickou příručku ze série Průvodce přírodou
+ kapesní rozměry

Hvězdářské aplikace pro počítač a chytrý telefon

Možná dnes dáte spíše přednost mobilní aplikaci před tištěnou knihou. Vzhledem k nočním podmínkám pozorování (a díky podsvětleným displejům) je více využijete v terénu.

- Například lze doporučit aplikaci [Stellarium](#)

Základy geologie, meteorologie aj.

Horniny, minerály, fosílie, a vůbec jak ten svět vznikl a jak se vyvíjel, to jsou poměrně složitá témata. Doporučit nějakou literaturu je zde velice těžké. Smiřte se s tím, že nalezený neznámý kámen s příručkou (jakoukoliv) nejspíš neurčíte. Asi nejlepší přehled Vám v tomto dají učebnice pro 9. třídu ZŠ. Například:

- **Švecová, Matějka: Přírodopis 9 (2007)**
 - + Dobrý přehled o neživé přírodě celkově
- **Dančák, Faměra, Kuras: Přírodopis 9**
 - + Pěkné fotky, konkrétní příklady, souvislosti mezi aspekty neživé a živé přírody